

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΥΠΕΠΘ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 545/2006
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Ε΄
Συνεδρίαση της 30/11/2006**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Σπυρίδων Σκουτέρης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.: Δημήτριος Λάκκας

Νομικοί Σύμβουλοι: Βλάσιος Ασημακόπουλος, Ιωάννης Σακελλαρίου,
Χριστόδουλος Μπότσιος, Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Μεταξία
Ανδροβιτσανέα.

Εισηγήτρια: Ελένη Πασαμιχάλη, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Φ. 159/112184/Δ2/26-10-2006 της Δ/σης
Προσωπικού Δ.Ε. - Τμήμα Α΄ του ΥΠΕΠΘ.

Περίληψη ερωτήματος: «Αν οι διατάξεις του Ν.2643/1998» (ΦΕΚ 220-Α΄) «Μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών και άλλες διατάξεις» υπερισχύουν εκείνων του άρθρου 6 παρ. 2 του Ν.3255/2004 (ΦΕΚ 138-Α΄) «Θέματα εκπαίδευσης (Ίδρυση Τμημάτων ΑΕΙ - ΤΕΙ, εκπαιδευτικών, πανελληνίων εξετάσεων κ.λ.π), ώστε να τυγχάνουν εφαρμογής στις προσλήψεις μόνιμων εκπαιδευτικών».

I. Εφαρμοστές διατάξεις

A. Στο άρθρο 21 παρ. 2, 3 και 6 του Συντάγματος προβλέπεται η προστασία των πολύτεκνων οικογενειών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι «Πολύτεκνες οικογένειες, ανάπηροι πολέμου και ειρηνικής περιόδου, θύματα πολέμου, χήρες και ορφανά εκείνων που έπεσαν στον πόλεμο, καθώς και όσοι πάσχουν από ανίατη σωματική ή πνευματική νόσο έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος. (παράγραφος 2). *«Το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων»* (παράγραφος 3). *«Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας».* (παράγραφος 6).

Με τις διατάξεις του **N.2643/1998** (ΦΕΚ Α'220), όπως κατόπιν τροποποιήσεων ισχύει, λαμβάνεται μέριμνα για την απασχόληση προσώπων των ειδικών κατηγοριών, που ορίζονται στο άρθρο 1 αυτού, σε φορείς του ιδιωτικού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και σε δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. Ο νόμος αυτός αποτελεί συνέχεια του Ν.1648/86 (ΦΕΚ 147Α') «Προστασία μειονεκτούντων κ.λ.π». Συγκεκριμένα ο νόμος 2643/98 ορίζει:

Άρθρο 1: Προστατευόμενα πρόσωπα: Στις διατάξεις του νόμου αυτού υπάγονται οι ακόλουθες κατηγορίες προσώπων: α. Οι πολύτεκνοι γονείς με τέσσερα τέκνα και άνω, ένα από τα τέκνα πολύτεκνης οικογένειας και ο επιζών ή ο άγαμος γονέας τριών ανηλίκων τέκνων. β. Τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον, που έχουν περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση εξαιτίας οποιασδήποτε χρόνιας σωματικής ή πνευματικής ή ψυχικής πάθησης ή βλάβης (άτομα με ειδικές ανάγκες), εφόσον είναι γραμμένα στα μητρώα ανέργων αναπήρων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.). Επίσης προστατεύονται όσοι έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, εξαιτίας βαριών ψυχικών και σωματικών παθήσεων, οι οποίες διαπιστώνονται από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές του νόμου αυτού. γ. Όσοι έλαβαν μέρος στην Εθνική Αντίσταση, κατά την έννοια του ν.1285/1982 (ΦΕΚ 115Α')

και τα τέκνα τους. Επίσης προστατεύονται: αα) τα μέλη των αντάρτικων ομάδων που έλαβαν μέρος στην Εθνική Αντίσταση κατά την έννοια του ν.1285/1985, εφόσον έχουν δωδεκάμηνη τουλάχιστον ευδόκιμη υπηρεσία στις ομάδες αυτές ή ββ) τα τέκνα, ο επιζών σύζυγος και ο επιζών γονέας προσώπων που εκτελέστηκαν ή πέθαναν από τραύματα ή κακουχίες, εξαιτίας της συμμετοχής τους στην αντιδικτατορική αντίσταση κατά της χούντας και των αντισυνταγματαρχών από 21-4-1967 έως 24-7-1974. δ. Οι ανάπηροι και οι τραυματίες πολέμου ή πολεμικών γεγονότων, όσοι κατέστησαν ανίκανοι από τις κακουχίες της στράτευσης, εφόσον υπηρέτησαν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις Ένοπλες Δυνάμεις ή στα Σώματα Ασφαλείας και τα τέκνα τους, τα θύματα πολέμου και οι ανάπηροι πολέμου άμαχου πληθυσμού και τα τέκνα τους, οι ανάπηροι ειρηνικής περιόδου και τέκνα τους. Επίσης προστατεύονται τα τέκνα και ο επιζών σύζυγος των προσώπων που φονεύθηκαν ή εξαφανίστηκαν στα πολεμικά γεγονότα της Κύπρου των ετών 1964, 1967 και 1974: και ε. Γονείς με τρία ζώντα τέκνα και ένα από τα τρία τέκνα».

Άρθρο 2 παράγραφος 1: Προστασία σε φορείς του ιδιωτικού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα: «1. Α) Επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, ελληνικές ή ξένες που λειτουργούν στην Ελλάδα με οποιαδήποτε μορφή, καθώς και οι θυγατρικές τους εταιρείες, εφόσον απασχολούν προσωπικό πάνω από πενήντα (50) άτομα, υποχρεούνται να προσλαμβάνουν προστατευόμενα πρόσωπα του προηγούμενου άρθρου, σε ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%) επί του συνόλου του προσωπικού της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης. . . Β) Οι φορείς του δημόσιου τομέα που αναφέρονται στην παράγραφο 8, με την εξαίρεση όσων εμφανίζουν στους ισολογισμούς τους αρνητικό αποτέλεσμα (ζημία) στις δύο αμέσως προηγούμενες από το έτος προκήρυξης χρήσης, υποχρεούνται να προσλαμβάνουν προστατευόμενα πρόσωπα του προηγούμενου άρθρου σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%). . .

Άρθρο 2 παράγραφος 8: Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται στους ακόλουθους φορείς του δημόσιου τομέα:

- α) στις δημόσιες επιχειρήσεις και στους δημόσιους οργανισμούς
- β) στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς

πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, ή στα οποία το κράτος κατέχει το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου γ) Στα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στις προηγούμενες περιπτώσεις α' και β' ή στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμίδας ή . . . . .».

Άρθρο 3: Διορισμός ή πρόσληψη προστατευμένων σε δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α.: «1. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και οι Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των δύο βαθμών υποχρεούνται να διορίζουν ή να προσλαμβάνουν πρόσωπα προστατευόμενα από το άρθρο 1, χωρίς διαγωνισμό ή επιλογή, σε εγκεκριμένες θέσεις, που αντιστοιχούν στο πέντε τοις εκατό (5%) του συνόλου των προς προκήρυξη θέσεων του οικείου φορέα. . .» (παράγραφος 1). «Για τις θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού φορέων του Δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου αυτού (παράγραφος 8).

Β. Με τις διατάξεις των άρθρων: 15 ν.1566/1985 (Α'167), 6 Ν.3255/2004 (Α' 138), και άρθρο 1 ν.3194/2003 (Α'267) ρυθμίζονται τα θέματα των προσλήψεων των εκπαιδευτικών.

Ειδικότερα με τις διατάξεις αυτές ορίζεται ότι:

1) Ν.1566/1985 (Α' 167) Πρωτοβάθμια - Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση κλ. διατάξεις: Άρθρο 15: Διορισμοί Εκπαιδευτικού Προσωπικού Α' Δασκάλων - Νηπιαγωγών. «1. Οι διορισμοί των δασκάλων και νηπιαγωγών στα σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, από ετήσιους πίνακες διοριστέων που συντάσσονται στο τέλος κάθε έτους . . 3. Κατά τη σύνταξη του ετήσιου πίνακα διοριστέων προτάσσονται υποχρεωτικά και ανεξάρτητα από το βαθμό πτυχίου τους κατά σειρά όσοι έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, τα θύματα πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου, οι ανάπηροι πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου και τα τέκνα τους και ακολουθούν οι πολύτεκνοι και τα τέκνα πολυτέκνων. 4. Η κατάταξη όσων ανήκουν σε καθεμία από τις κατηγορίες της προηγούμενης παραγράφου γίνεται με βάση το βαθμό πτυχίου τους. **Β. Εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης:** «1. Οι διορισμοί σε θέσεις των κλάδων

εκπαιδευτικού προσωπικού των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, από ετήσιους πίνακες διοριστέων που συντάσσονται κατά κλάδους στο τέλος κάθε έτους. . . . 3. Κατά τη σύνταξη του πίνακα διοριστέων προτάσσονται υποχρεωτικά και ανεξάρτητα από το βαθμό του πτυχίου τους κατά σειρά όσοι έχουν διδακτορικό δίπλωμα, τα θύματα πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου, οι ανάπηροι πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου και τα τέκνα τους και ακολουθούν οι πολύτεκνοι και τα τέκνα πολυτέκνων. . . .».

2) Ν.3255/2004 (Α'138) «**Θέματα εκπαίδευσης (Ίδρυση Τμημάτων ΑΕΙ - ΤΕΙ, εκπαιδευτικών, πανελληνίων εξετάσεων κ.λ.π)**».

Άρθρο 6: «2.α) Από την έναρξη του σχολικού έτους 2005-2006 και εφεξής, οι διορισμοί εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις κενές οργανικές θέσεις πραγματοποιούνται ως εξής: αα) σε ποσοστό 60% από όσους επιτυγχάνουν στο διαγωνισμό του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) και κατά τη σειρά της βαθμολογίας, ββ) σε ποσοστό 40% από ενιαίο πίνακα αναπληρωτών εκπαιδευτικών, ο οποίος συντάσσεται για κάθε έτος και στον οποίο κατατάσσονται κατά σειρά που εξαρτάται από την πραγματική προϋπηρεσία προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού σε δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. . . 3. Από την έναρξη του σχολικού έτους 2004-2005 και εφεξής **οι πολύτεκνοι εκπαιδευτικοί με τέκνα, τα οποία είναι ανήλικα ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ή σπουδάζουν εγγράφονται μέχρι 30 Ιουλίου κάθε έτους σε ειδικό πίνακα και διορίζονται σε θέσεις εκπαιδευτικών των κλάδων ΠΕ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ**» . . . . 5γ) Από την έναρξη του σχολικού έτους 2006-2007 και εφεξής, κατά την πρόσληψη των αναπληρωτών εκπαιδευτικών πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων από τον πίνακα που συντάσσεται με βάση την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου, ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) κατά κλάδο και ειδικότητα από τον πίνακα που συντάσσεται με βάση την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου ποσοστό

είκοσι τοις εκατό (20%) κατά κλάδο και ειδικότητα επί των εκάστοτε προσλαμβανομένων αναπληρωτών, προσλαμβάνεται από τους εγγεγραμμένους στον πίνακα **εκπαιδευτικούς που έχουν τρία τέκνα**».

3) Προσέτι με το άρθρο 1 ν.3194/2003 (Α'267) **«Ρύθμιση εκπαιδευτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις»** ρυθμίζονται θέματα όσον αφορά τον διορισμό των προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών. Στην δε παράγραφο 8 του άρθρου αυτού ορίζεται ότι: «8. Οι εκπαιδευτικοί που πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας προτάσσονται στους πίνακες αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών, αμέσως μετά τους υποψήφιους που είναι πολύτεκνοι εξ ίδιας οικογένειας ή πάσχουν από ομόζυγη μεσογειακή αναιμία. Η πρόταξη αυτή εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις μεταθέσεων - αποσπάσεων και τοποθετήσεων των εκπαιδευτικών» και

4) Τέλος στο άρθρο 17 του ν. 3.402/05 (258 - Α') υπό τον τίτλο: «Δεν Δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία» ορίζεται ότι: «Οι μορφές αναιμίας δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική ισοδυναμούν, ως προς τα ιατρικά και κοινωνικά προβλήματα που προκαλούν στους πάσχοντες, προς την ομόζυγη μεσογειακή αναιμία και οι πάσχοντες τυγχάνουν των ευεργετημάτων που απολαμβάνουν κατά νόμο όσοι πάσχουν από ομόζυγη μεσογειακή αναιμία».

Γ. **Εξάλλου με τον ν.2817/2000 (Α'78) «Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»** ρυθμίζονται τα θέματα όσον αφορά τον διορισμό και την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των Κ.Δ.Α.Υ. και των Σ.Μ.Ε.Α. Ειδικότερα σ' αυτόν ορίζεται:

Άρθρο 4: Α' Εκπαιδευτικό προσωπικό: «1. Στις θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού των Σ.Μ.Ε.Α. και των τμημάτων ένταξης τοποθετούνται με μετάθεση εκπαιδευτικοί που έχουν τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών στην ειδική αγωγή ή μετεκπαίδευση στην ειδική αγωγή ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη σχολική ψυχολογία και σε περίπτωση έλλειψης, εκπαιδευτικοί που έχουν πενταετή εκπαιδευτική εμπειρία σε Σ.Μ.Ε.Α. 2. Στις θέσεις της προηγούμενης παραγράφου διορίζονται: α) επιτυχόντες στο διαγωνισμό πρόσληψης εκπαιδευτικών του ν.2525/1997, μέχρι ποσοστού 20% του συνόλου των κενών οργανικών θέσεων, εφόσον είναι τυφλοί, κωφοί και

γενικά άτομα με ειδικές ανάγκες. . 4. Στις Σ.Μ.Ε.Α., εφόσον υπάρχουν ανάγκες σε εκπαιδευτικό προσωπικό που δεν καλύπτονται με διορισμό ή μετάθεση μόνιμων εκπαιδευτικών, μπορεί να αποσπώνται εκπαιδευτικοί άλλων σχολείων που έχουν τριετή διδακτική εμπειρία σε Σ.Μ.Ε.Α. ή να προσλαμβάνονται προσωρινοί αναπληρωτές:

α) τυφλοί, κωφοί και γενικά άτομα με ειδικές ανάγκες που έχουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα, εκτός του ορίου ηλικίας, για συμμετοχή στο διαγωνισμό πρόσληψης εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και β) . . . . .

Β'. Ειδικό εκπαιδευτικό και ειδικό βοηθητικό προσωπικό. 1. «Στις θέσεις ειδικού εκπαιδευτικού και ειδικού βοηθητικού προσωπικού των Κ.Δ.Α.Υ. και των Σ.Μ.Ε.Α. διορίζονται υποψήφιοι ύστερα από προκήρυξη του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με επιλογή των διοριστέων που γίνεται από το Υ.Σ.Ε.Ε.Π. 2. **Κατά τους διορισμούς στις θέσεις της προηγούμενης παραγράφου προτιμώνται τυφλοί, κωφοί και γενικά άτομα με ειδικές ανάγκες, εφόσον έχουν τα προβλεπόμενα προσόντα διορισμού και δεν έχουν υπερβεί το 45ο έτος της ηλικίας τους και μέχρι ποσοστού 20% επί του αριθμού των διοριζομένων. Κατά τους διορισμούς στις ίδιες θέσεις προτιμώνται σε περίπτωση ίσων προσόντων υποψήφιοι συγγενείς 1ου και 2ου βαθμού και συζύγων ατόμων με ειδικές ανάγκες. . .».**

Με βάση τον άνω νόμο έχουν εκδοθεί:

α) Η Υ.Α. 675/2005 (Β'- 1030) «Θέματα πρόσληψης προσωρινών αναπληρωτών και ωρομισθίων Ειδικού Εκπαιδευτικού προσωπικού», στο άρθρο 1 του οποίου ορίζεται ότι:

Άρθρο 1. Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών σε Ειδικό Εκπαιδευτικό και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής, που δεν καλύπτονται με διορισμό, μετάθεση ή απόσπαση μόνιμων ή προκύπτουν κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, προσλαμβάνονται προσωρινοί αναπληρωτές ή ωρομισθιοί. Η πρόσληψή τους γίνεται από τους πίνακες Α και Β που συντάσσονται σε κάθε Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης, και περιλαμβάνουν: **Α' ΠΙΝΑΚΑΣ Υποψήφιους που έχουν τα τυπικά προσόντα για διορισμό στην αντίστοιχη ειδικότητα και είναι**

άτομα με ειδικές ανάγκες με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% ή είναι γονείς παιδιών με αναπηρία. . .» και

β) Η Υ.Α. Γ6/2005 (Β-902) «Διαδικασία επιλογής Ειδικού Εκπαιδευτικού προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού προσωπικού των Κ.Δ.Α.Υ. και Σ.Μ.Ε.Α. στο κεφάλαιο Β1 υπό τον τίτλο «Κριτήρια επιλογής για το εκπ/κό προσωπικό» μεταξύ των άλλων κριτηρίων που μοριοδοτούνται περιλαμβάνει και το κριτήριο να είναι κάποιος γονέας ή αδελφός ατόμου με αναπηρία 67%, μοριοδοτείται δε αυτός με δύο μονάδες και

Δ. Τέλος στο άρθρο 14 παρ. 5 του Κεφαλαίου Γ' του ν.2190/1994 (ΦΕΚ 28-Α') «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης» υπό τον τίτλο «Σύστημα προσλήψεων στο Δημόσιο ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε συνδυασμό με τις ειδικές διατάξεις για τα προστατευόμενα άτομα (ν.1648/1986) όπως εκάστοτε ισχύουν».

II. Από το συνδυασμό των προαναφερθεισών διατάξεων και την ερμηνεία αυτών προκύπτουν τα ακόλουθα σε σχέση με το τεθέν ερώτημα.

Η προστασία προσώπων διαφόρων κατηγοριών, τα οποία εκ λόγων, που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητά τους, δεν μπορούν να εξασφαλίσουν εργασία και εξ αυτής, τα αναγκαία για να ζήσουν τα ίδια και οι οικογένειές τους (μειονεκτούντα άτομα) έχει εφαρμοσθεί με την θέσπιση διάφορων νόμων από το Κράτος. Σήμερα παρέχεται προστασία σε πολύτεκνους γονείς, ανάπηρα άτομα, αγωνιστές εθνικής αντίστασης, αναπήρους και τραυματίες πολέμου ή πολεμικών γεγονότων αρχικά με τις διατάξεις του ν.1648/86 και αργότερα με τον ισχύοντα σήμερα Ν.2643/1998 «Μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών και άλλες διατάξεις», όπως αυτός ισχύει μετά από τροποποιήσεις που έγιναν. Να σημειωθεί ότι ως «μειονεκτούν άτομο» έχει επικρατήσει να θεωρείται κάθε πρόσωπο του οποίου οι προοπτικές για να βρεί και να διατηρήσει μια κατάλληλη απασχόληση όπως και να εξελιχθεί σ' αυτήν είναι μειωμένες, εξ αιτίας ενός προσηκόντως αναγνωρισμένου σωματικού ή πνευματικού μειονεκτήματος (Διεθνής Σύμβαση Εργασίας 159/83, που κυρώθηκε με τον ν.1566/85).

Με τον εν λόγω ν.2643/1998 προστατεύονται οι εξής κατηγορίες προσώπων: α) οι πολύτεκνοι γονείς, β) τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας 50%

τουλάχιστον, γ) όσοι έλαβαν μέρος στην εθνική αντίσταση κατά την έννοια του ν.1285/82 και τα τέκνα τους και δ) οι ανάπηροι και οι τραυματίες πολέμου ή πολεμικών γεγονότων, όσοι κατέστησαν ανίκανοι από τις κακουχίες της στρατεύσεως, εφ' όσον υπηρέτησαν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις Ένοπλες Δυνάμεις ή στα Σώματα Ασφαλείας και τα τέκνα τους, τα θύματα πολέμου και οι ανάπηροι πολέμου άμαχου πληθυσμού και τα τέκνα τους, οι ανάπηροι ειρηνικής περιόδου και τα τέκνα τους. Περαιτέρω με βάση τον ίδιο νόμο επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις ελληνικές ή ξένες που λειτουργούν στην Ελλάδα με οποιαδήποτε μορφή και οι φορείς του δημόσιου τομέα που αναφέρονται στην παράγραφο 8 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, εφόσον απασχολούν προσωπικό πάνω από πενήντα (50) άτομα, υποχρεούνται να προσλαμβάνουν τα άνω προστατευόμενα άτομα σε ποσοστό 8% επί του συνόλου του προσωπικού της επιχειρήσεως, της εκμεταλλεύσεως ή του φορέα. Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται στους εξής φορείς του δημόσιου τομέα: α) Στις δημόσιες επιχειρήσεις και στους δημόσιους οργανισμούς, β) στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς κατά τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50%, τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή στα οποία το κράτος κατέχει το 51% τουλάχιστον του μέτοχικού τους κεφαλαίου, γ) Στα νομικά πρόσωπα, τα οποία είτε ανήκουν στις παραπάνω περιπτώσεις α' και β' ή στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμίδας ή στην Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. ή στις τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων.

Με τον νόμον αυτόν περιορίζεται μεν η οικονομική ελευθερία του ατόμου, ως ειδικότερη έκφραση της προσωπικής ελευθερίας, (στην οποία περιλαμβάνεται και η ελευθερία των συμβάσεων), ο περιορισμός όμως αυτός έχει κριθεί ως συνταγματικά επιτρεπτός, επιβαλλόμενος από λόγους γενικότερου δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και δεν οδηγεί σε αποδυνάμωση του παραπάνω συνταγματικώς προστατευομένου δικαιώματος (Σ.τ.Ε. 1479/64 Α.Π. 990/90 ΔΕΝ 52,117, Σ.τ.Ε. 4419/90, 4476/98, ΑΠ 864/84).

Εξ ετέρου τόσο ο ν.1648/1986, όσο και ο ν.2643/1998 απολαμβάνουν συνταγματικού ερείσματος, αρχικά με τις διατάξεις των άρθρων 21 παρ. 2, 3

του Συντάγματος, σύμφωνα με τις οποίες τα άτομα με αναπηρίες ή ειδικές ανάγκες ως και οι πολύτεκνες οικογένειες πρέπει να τυγχάνουν ειδικής κρατικής φροντίδας και αργότερα όπου η υποχρέωση αυτή του Κράτους ενισχύθηκε με την προσθήκη της παραγράφου 6 στο άρθρο 21 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία: *«τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν ιδιαίτερων προστατευτικών μέτρων από το Κράτος που να εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας».*

Σύμφωνα με την μέχρι σήμερα νομολογία η ως άνω παρεχόμενη συνταγματική προστασία στα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν εμποδίζει τον νομοθέτη να καθορίσει ελεύθερα την έκταση και τις προϋποθέσεις που αυτός κρίνει ως κατάλληλες, (βλ. Σ.τ.Ε. 481/1997, 1426/1979, 2699/1977 και 2249/1979). Δηλαδή το Σύνταγμα δεν θέτει κανόνα αμέσως και ευθέως εφαρμοστέον, αλλά αποτελεί κατευθυντήρια διάταξη, με την οποία απευθύνεται προς τον νομοθέτη η υπόδειξη να ληφθεί για ορισμένη κατηγορία πολιτών ειδική πρόνοια, αφήνει όμως σ' αυτόν, (στον κοινό νομοθέτη) μεγάλο πλαίσιο κριτηρίων, με βάση τα οποία και κατ' απόλυτο εκτίμησή του θα προσδιορίσει το είδος και την έκταση αυτής της μέριμνας (Σ.τ.Ε. 482/1977).

Με βάση το προαναφερόμενο σκεπτικό θεσπίστηκε ο ν.2643/1998, αλλά και οι παραπάνω διατάξεις που ρυθμίζουν τα θέματα των προσλήψεων των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ως και στα ΣΜΕΑ και Κ.Δ.Α.Υ., στις οποίες διατάξεις υπάρχει ειδική μέριμνα για ορισμένες ειδικές κατηγορίες ατόμων.

Συγκεκριμένα οι διατάξεις των άρθρων 15 ν.1566/1985, 6 ν.3255/2004, και 2 ν.3194/2003, που ρυθμίζουν τον τρόπο πρόσληψης των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, **έχουν ειδική πρόβλεψη για τ' άτομα με ειδικές ανάγκες και πολύτεκνους ήτοι:** 1) Κατά την σύνταξη του ετήσιου πίνακα διοριστέων τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση προτάσσονται υποχρεωτικά και ανεξάρτητα από το βαθμό πτυχίου τους κατά σειρά τα θύματα πολέμου, ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου, οι ανάπηροι πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου και τα τέκνα τους και ακολουθούν οι πολύτεκνοι και τα

τέκνα πολυτέκνων (άρθρο 15 ν.1566/1985). 2) Από την έναρξη του σχολικού έτους 2004-2005 και εφεξής οι πολύτεκνοι εκπαιδευτικοί με τέκνα, τα οποία είναι ανήλικα ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ή σπουδάζουν εγγράφονται μέχρι 30 Ιουλίου κάθε έτους σε ειδικό πίνακα και διορίζονται σε θέσεις εκπαιδευτικών των κλάδων ΠΕ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ. 3) Επίσης από την έναρξη του σχολικού έτους 2006-2007 και εφεξής κατά την πρόσληψη των αναπληρωτών εκπαιδευτικών ένα ποσοστό 20% προσλαμβάνεται από τους εγγεγραμμένους στον πίνακα εκπαιδευτικούς που έχουν τρία τέκνα (άρθρο 6 ν.3255/2004). 4) Οι εκπαιδευτικοί που πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας προτάσσονται στους πίνακες αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών, αμέσως μετά τους υποψήφιους που είναι πολύτεκνοι εξ ίδιας οικογένειας ή πάσχουν από ομόζυγη μεσογειακή αναιμία είτε από δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία.

Η πρόταξη αυτή εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις μεταθέσεων αποσπάσεων και τοποθετήσεων των εκπαιδευτικών (άρθρο 1 παράγραφος 8 ν.3194/2003) και τέλος στις Σ.Μ.Ε.Α. μπορεί να προσλαμβάνονται ως εκπαιδευτικοί προσωρινοί αναπληρωτές τυφλοί, κωφοί και γενικά άτομα με ειδικές ανάγκες, που έχουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα, όπως επίσης οι αυτές κατηγορίες ατόμων προτιμώνται και για το Ειδικό εκπαιδευτικό και Ειδικό βοηθητικό προσωπικό των Κ.Δ.Α.Υ. και Σ.Μ.Ε.Α., εφόσον έχουν τα προβλεπόμενα προσόντα διορισμού. Επίσης στις ίδιες θέσεις προτιμώνται σε περίπτωση ίσων προσόντων υποψήφιοι συγγενείς 1ου και 2ου βαθμού και σύζυγοι ατόμων με ειδικές ανάγκες (άρθρο 4 ν.2817/2000).

Από τις αμέσως προηγούμενες διατάξεις προκύπτει ότι ο νομοθέτης έχει ρυθμίσει το θέμα του διορισμού, ως εκπαιδευτικών, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ως και των πολύτεκνων ή τρίτεκνων με ειδικές διατάξεις. Αν ο νομοθέτης ήθελε να ισχύσει για τους εκπαιδευτικούς ο ν.2643/1998, ούτως ώστε να προσλαμβάνονται αυτοί αναγκαστικά με βάση τον νόμο αυτόν, δεν θα προέβαινε σε καμία ρύθμιση για τις κατηγορίες των ατόμων αυτών στις αμέσως παραπάνω διατάξεις, που αφορούν προσλήψεις εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Συνεπώς από την τελεολογική ερμηνεία των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι ο σκοπός του νομοθέτη ήταν να

προσλαμβάνονται ως εκπαιδευτικοί οι άνω ειδικές κατηγορίες ατόμων με βάση τις ειδικές διατάξεις περί προσλήψεων εκπαιδευτικών και όχι με τον ν.2643/1998.

Ο νομοθέτης λόγω της φύσης και της ιδιαιτερότητας της εκπαίδευσης θέσπισε ειδικό καθεστώς προστασίας των εν γένει μειονεκτούντων ατόμων με συγκεκριμένες διατάξεις, οι οποίες είναι ειδικότερες και καταλληλότερες για τον τομέα της εκπαίδευσης. Οι διατάξεις αυτές ως έχουσες ειδικό και εξαιρετικό χαρακτήρα εκτοπίζουν και ως εκ τούτου αποκλείουν την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2643/98 κατά την πρόσληψη των εκπαιδευτικών. Συνεπώς δεν νοείται στις προσλήψεις εκπαιδευτικών να έχουν παράλληλη εφαρμογή και οι γενικές διατάξεις του Ν. 2643/1998. Η άποψη αυτή μάλιστα ενισχύεται και από το γεγονός ότι ορισμένες κατηγορίες ατόμων που προστατεύονται από τον ν.2643/1998, όπως είναι τα «ανάπηρα άτομα» είναι αμφίβολο αν μπορούν ν' ανταποκριθούν στα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις ενός εκπαιδευτικού. Όπου ο νομοθέτης έκρινε ότι αυτοί μπορούν ν' ανταπεξέλθουν στα εκπαιδευτικά καθήκοντα τους συμπεριέλαβε προς διορισμό, όπως έκανε στις πιο πάνω διατάξεις περί διορισμών εκπαιδευτικών στις ΣΜΕΑ και ΚΔΑΥ (άρθρο 4 ν.2817/2000).

Εν όψει των προαναφερθέντων, η ομόφωνη γνώμη του τμήματος, επί του τεθέντος ερωτήματος είναι ότι οι διατάξεις του ν.2643/1998 δεν υπερισχύουν των διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 2 του Ν.3255/2004 και δεν δύνανται να τύχουν εφαρμογής στις προσλήψεις μόνιμων εκπαιδευτικών.

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Αθήνα 12-12-2006

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ

Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

ΕΛΕΝΗ ΠΑΣΑΜΙΧΑΛΗ

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

